

Protocol

Acute urticaria

Anamnese

Algemeen: Wat, waar, hoe, wanneer, waarom?

- Wat zijn de klachten (lokaal of systemisch: jeuk en huiduitslag over het gehele lichaam, verder klachten van opgezette tong of gehemelte (met eventueel slikstoornissen), opgezette oogleden of lippen, benauwdheid, het gevoel flauw te vallen, braken of diarree
- Wanneer zijn de klachten ontstaan?
- Hoe is het beloop geweest?
- Heeft de patiënt zelf een idee over de oorzaak?

Specifieke vragen

- Is het eerder opgetreden en wat was toen de oorzaak?
- Heeft de patiënt last van jeuk?
- Bent u recent ziek geweest?
- Zijn er mogelijke oorzaken voor de urticaria zoals warmte, kou, druk of bijvoorbeeld aanraking met een brandnetel?
- Wat heeft u er zelf al aan gedaan?

Hulpvraag

Achterhaal de hulpvraag van de patiënt

Voorgeschiedenis? Medicatie? Allergie?

- Is er een voorgeschiedenis met astma/eczem (atopie)?
- Is de patiënt bekend met een auto-immuun ziekte?
- Vraag specifiek naar gebruik NSAID en ACE-remmer
- Is de patiënt bekend met allergieën? Hoe uit deze allergie zich?

Lichamelijk onderzoek

Inspectie patiënt (ABCDE check)

ABCDE bij verdenking op systemische reactie.

Controles

Zijn nodig bij de verdenking op een systemische reactie.

Lichamelijk onderzoek

- Uitgebreidheid urticaria
- Systematisch inspectie van de huid volgens het PROVOK model

Evaluatie

- Maak het onderscheid tussen acute en chronische urticaria
- Maak het onderscheid tussen onschuldige urticaria (lokale, snel ontstane, hevig jeukende, scherp begrensde, verheven, rode huidafwijking) en een systemische reactie (anafylaxie) bij *bijkomende klachten* (oa 'niet lekker voelen', slikproblemen of benauwdheid)

Beleid

Valkuilen

- anafylactische reactie
- donkere huidskleur

Overleg huisarts

Bij systemische symptomen/anafylaxie:

- Bij ABCDE problemen (zie 'ABCDE' aan het begin van dit hoofdstuk)
- Algemeen ziek-zijn
- Kortademigheid
- Diarree en braken
- Uitslag/zwelling/roodheid op gehele lijf
- Uitslag op het gelaat (tong en lippen)
- Eerdere anafylactische reactie bij urticaria
- Tweede presentatie van de urticaria
- Langer dan 3 dagen bestaande urticaria

Behandeling

Niet medicamenteus

Een afwachtend beleid met goede voorlichting is mogelijk bij onschuldige acute urticaria.

Medicamenteus

- Bij milde klachten kan levomentholgel/-crème/-poeder of koelen de jeuk enigszins verlichten.
- Bij meer jeukklachten kan een antihistaminicum (via recept huisarts of vrij verkrijgbaar) worden toegevoegd om verlichting van de klachten te geven.

Informatie voor de patiënt

- Beantwoord de hulpvraag.
- Acute urticaria verloopt meestal ongecompliceerd zonder dat duidelijk wordt wat de boosdoener was. Daarom is een volgende reactie niet te voorkomen.
- Vermijd zo mogelijk het veroorzakende allergeen (indien bekend).
- Bij een bekende allergie: gebruik antihistaminicum of houd EpiPen (een met adrenaline gevulde injectiespuit) beschikbaar.
- Kijk op thuisarts.nl voor meer informatie.

Controle/ vervolg

Dit is in principe niet noodzakelijk.

Vangnetadviezen

- Naar eigen huisarts bij toename van de klachten of als er geen verbetering is na één tot twee dagen
- Eerder naar de huisarts bij bijvoorbeeld zieker worden, benauwdheid.

Thuisarts.nl

Adviseer voor verdere informatie thuisarts.nl te lezen.

